

■ ■ ■ På Agder vil femåringer i barnehage få tilbud om et opplegg som skal stimulere viktige kompetanseområder før skolestart. Heldigvis er det mot og tålmodighet til å teste ut om opplegget faktisk virker.

Agder viser vei

FREDAGSKRONIKK
MARI REGE

Samtidig som Agder iverksetter et levekårsprosjekt som de tror vil virke, har de mot og tålmodighet til å teste ut om det faktisk virker.

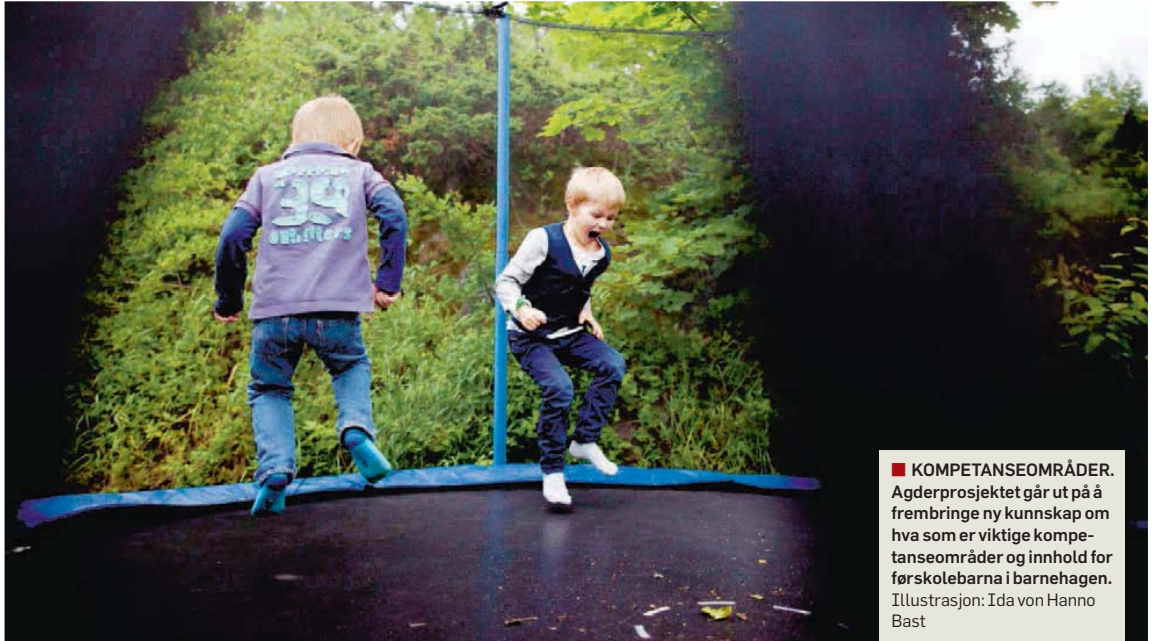
Det offentlige benytter store ressurser på evalueringer av reformer og tiltak, til tross for at vi nesten ikke lærer noen ting av slike evalueringer. I en evaluering kan vi typisk lese at noe har endret seg fra før til etter reformen, men det er usikkert om dette skyldes selve reformen eller andre ting. Det er også usikkert hvilke komponenter i den svært sammensatte reformpakken som eventuelt endringen skal tilskrives.

Årsaken til at vi lærer så lite, er at utgangspunktet for evalueringen er håpløst. Det er fordi endringene rulles ut i alle relevante virksomheter samtidig. Dermed mister man sammenligningsgruppen, som er helt nødvendig for å undersøke om det var reformen – eller noe annet som skjedde samtidig som reformen – som hadde virkning.

Slik blir reformevalueringer ofte sørgelig lesing. Vi lærer ikke noe. Samtidig har vi gått glipp av en mulighet til å frembringe ny viktig kunnskap om virkningen av nye tiltak.

For å få kunnskap om virkningen av nye tiltak, må politikerne samarbeide med forskerne for tiltaket iverksettes. I tillegg til å spørre fagfolk «gitt den kunnskap vi har i dag, hvilket tiltak tror vi kan best mulig løse denne utfordringen?», må de også spørre «hvordan kan tiltaket iverksettes slik at vi kan teste ut om det faktisk virker?».

Dette innebærer at man ikke kan iverksette store og komplekse reformer, men i stedet tester ut få tiltak om gangen og kun på noen – slik at man har en sammenligningsgruppe. Slike politikere er derfor vanskelige å finne. Det er viktigere å vise handlegkraft. I tillegg er det risikofullt å teste ut politikklforslagene – hva om de ikke virker?

■ **KOMPETANSEOMRÅDER.** Agderprosjektet går ut på å frembringe ny kunnskap om hva som er viktige kompetanseområder og innhold for førskolebarna i barnehagen. Illustrasjon: Ida von Hanno Bast

Det krever mot og tålmodighet å iverksette tiltak på en måte som gir ny kunnskap. Det har vi funnet hos politikere og de to kompetansefondene på Agder. Tilsammen har sentrale aktører på Agder bevilget 32 millioner kroner til et forskning- og utviklingsprosjekt kalt Agderprosjektet (www.uis.no/agderprosjektet). Prosjektet har også fått finansiering av Forskningsrådets FINNUT program. Forskningsprosjektet er et samarbeid mellom Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger og skal ledes av professor Ingunn Størksen og meg.

Utgangspunktet for Agderprosjektet er: Gitt den kunnskap vi har i dag, hva kan vi gjøre for å motvirke at fattigdom og levekårsproblemer går i arv?

Internasjonal forskning viser at tiltak i barnehagealder er et av de mest effektive virkemidlene vi har for å gi barn fra vanskeligstilte familier bedre muligheter. Forskningen viser at stimulering av tallforståelse, språk, selvregulering og sosiale ferdigheter i barnehagealder er avgjørende for at barn skal lykkes i skolen. Videre viser forskning at barn av foreldre med lav utdannelse og inntekt scorer lavere på disse viktige kompetansene.

Med dette som bakgrunn skal Agderprosjektet utvikle et førskoleopplegg som gir alle femåringer i barnehagen mer

tid med voksne. Internasjonal forskning viser at samspill mellom barn og kompetente voksne er avgjørende for å stimulere viktige kompetanser før skolestart. Pedagoger med barnehagelærerutdanning og utviklingspsykologer vil samarbeide om å utvikle førskoleopplegget som skal bygge på den aller nyeste internasjonale forskningen knyttet til stimulering i tallforståelse, språk, selvregulering og sosiale ferdigheter blant femåringer. Førskoleopplegget skal videreutvikle det beste fra den norske barnehagetradisjonen ved å ta utgangspunkt i barns lek, deltagelse, utforskning og medvirkning.

Vil Agderprosjektet virke? Det vet vi ikke. Gitt den internasjonale fagkunnskapen vi har i dag, har vi gode grunner til å tro at det vil virke – men samtidig vet vi ikke dette før førskoleopplegget er blitt testet ut i den norske barnehagedagen.

Derfor skal Agderprosjektet teste ut førskoleopplegget i en studie, hvor barnehager på Agder som har samtykket til

deltagelse helt vilkårlig blir delt mellom en fokusgruppe og en kontrollgruppe. Fokusgruppen får videreutdanning og førskoleopplegget for alle femåringer, mens kontrollgruppen fortsetter som før – men får tilbud om videreutdanning og materiell til førskoleopplegget etter studien er avsluttet. Ved å sammenligne resultater på ferdighetstester hos barn i kontroll- og fokusgruppen på slutten av barnehageåret og i første klasse, er det mulig å undersøke hvordan førskoleopplegget påvirker forskjellige barns muligheter til å lykkes i skolen.

Slik vil Agderprosjektet frembringe ny kunnskap om hva som er viktig innhold for førskolebarna i barnehagen. Det å utvikle konkret kunnskap om barnehagens innhold – spesielt i overgangen mellom barnehage og skole – er viktig for Agder, men også for barnehagefeltet generelt i Norge.

■ *Mari Rege, Professor i Økonomi ved Universitetet i Stavanger*

FLERE INNLEGG
Side 24 – 26

Innlegg
Magna Carta, ikke Moliere

Berit Reiss-Andersen

For mange tannleger
Carl Christian Blich

Bedrifter løper med gnagsår

Tore Ulstein

Mer enn nullutslipp
Einar Spurkeland

Ettertanker fra en frikjent advokat
Sverre E. Koch

FREDAGSKRONIKKEN

KAREN HELENE ULTEIT-MOE

MARI REGE

ALEXANDER CAPPELEN

SIMEN MARKUSSEN

OLA KVALØY

KATRINE LØKEN

BÅRD HARSTAD

Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom
Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)
Legg ved portrettfoto

■ Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten.
■ Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt

stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere.
■ Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter.

Debattinnlegg honoreres ikke.
Debattansvarlig: Anna Werenskjold tlf. 22 00 10 59 debatt@dn.no